

C R E D O

POJEDINAČNO I SVEMIR

S v e t i d e j a je praizvor i princip svakog bića. U njemu se nalazi beskrajna harmonija i duševni mir. Biće, koje ne bi bilo osvetljeno njegovom svetlošću, bilo bi mrtvo i bez suštine, i ne bi imalo udela u celokupnosti sveta. Samo ono što svoje postojanje prima od ideje, predstavlja nešto na stvaralačkom drvetu univerzuma. Ideja je taj u sebi jasan, u sebi samom i samim sobom sebi dovoljan duh. Pojedinačno mora imati duh u sebi, inače opada kao neki suvi list sa drveta, i bilo bi uzalud tu.

Čovek pak oseća i spoznaje sebe kao pojedinačno, ako se probudi do svoje pune svesti. Ali uz to je on zasadio čežnju prema ideji. Ova čežnja ga pokreće da savlada pojedinačnost i dozvoli da duh u njemu oživi, da bude saobrazan duhu. Sve što je sebično, što ga čini o v a k v i m određenim, pojedinačnim bićem, čovek mora da ukine u sebi, da skine sa sebe, jer to je ono što potamnjuje svetlost duha. Ono što proizlazi iz čulnosti, iz nagona, požude, strasti, to želi samo ta egoistična individualnost. Otuda čovek mora da umrtvi u sebi to sebično htenje, on mora umesto onoga što o n hoće kao pojedinac, hteti t o što hoće duh, ideja u njemu. Pusti pojedinačnost da otpušte i sledi glas ideje u sebi, jer samo je ona to božansko! Ono što se hoće kao pojedinac, to je u opsegu celog sveta neka bezvredna, u struji vremena nestajuća tačka; ono što se hoće „u duhu“, to je u centru, jer oživljava u nama centralnu svetlost univerzuma; neko takvo delo ne podleže vremenu. Ako se radi kao pojedinac, onda se isključuje iz zatvorenog lanca svetskog delovanja, onda se odvaja. Ako se radi „u duhu“, tada se uživljava u opšte svetsko delovanje. Umrtvljenje svake sebičnosti jeste osnova za viši život. Jer ko ubije sebičnost, taj živi u večnom b i ē u. Mi smo b e s m r t n i u toj meri, u kojoj dozvolimo da sebičnost u nama odumre. Ono što je na nama smrtno jeste sebičnost. To je pravi smisao izreke: „Ko ne u m r e, pre nego što u m r e, taj p r o p a d a, kada u m r e.“ To znači, ko ne prekine sa sebičnošću tokom vremena svojeg života, taj nema udela u opštem životu koji je besmrtan, taj nikada nije bio tu, niti je imao istinsko bitisanje.

Postoje četiri sfere ljudskog delovanja, u kojima se čovek sasvim predaje duhu sa umrtvljavanjem svakog sopstvenog života: saznanje, umetnost, religija i predanost koja je puna ljubavi prema nekoj ličnosti u duhu. Ko ne živi barem u jednoj od ove četiri sfere, taj uopšte ne živi. S a z n a n j e je predanost univerzumu u mislima, u m e t n o s t u gledanju, r e l i g i j a u naravi, l j u b a v sa sumom svih duhovnih snaga prema nečemu, što nam se objavljuje kao najdragocenije biće na celom svetu. Saznanje je najduhovniji, a ljubav najlepši oblik nesebične predanosti. Jer ljubav je istinska nebeska svetlost u životu svakodnevice. Pobožna, istinski duhovna ljubav oplemenjuje naše bivanje do njegove najsuštastvenije niti, ona podiže sve što živi u nama. Ta čista, pobožna ljubav preobražava čitav duševni život u neki drugi, koji ima srodnost sa duhom sveta. Voleti u tom najvišem smislu znači, nositi dašak božanskog života onamo, gde se najčešće može naći samo egoizam dostojan gnušanja i strast bez poštovanja. Nešto se mora znati o svetosti ljubavi, i tek tada se može govoriti o pobožnosti.

Ukoliko se čovek probio iz pojedinačnosti preko jedne od ove četiri sfere i uživeo se u božanski život ideja, onda je on dostigao ono čemu teži klica u njegovim grudima: svoju sjedinjenost sa duhom; i to je njegovo pravo o d r e đ e n j e. Ko pak živi u duhu, živi slobodno. Jer je odvojio od sebe sve što je potčinjeno. Ništa ga ne pokorava ukoliko od toga rado podnosi pritisak, jer je on to spoznao kao najviše.

Dopusti istini da zaživi; izgubi samog sebe, da bi opet pronašao sebe u duhu sveta!

Rudolf Steiner

Rukom napisan originalni manuskript na tri stranice bio je pronađen tek 1944. godine, godinu dana posle smrti dr Ite Vegman. Na njima nema datuma, no može se pretpostaviti, da potiču iz bečkog vremena oko 1888. godine. Prvi put Credo je obelodanila Marija Štajner u časopisu „Geteaneum“ 1944. godine.

Izvornik: *Credo. Der Einzelne und das All (um 1888).* – In „Wahrspruchworte“. GA 40

Preveo Siniša Nikolić